

732 J. V. SNELLMAN – H. SNELLMAN
HUB, JVS handskriftssamling

Kära Hanna.

Kom med Kalle till staden i morgon om möjligt. Vi skola tillsamman fara till gossarne och eljest göra en liten resa.

Jag önskar att Du kommer tidigare för att skaffa Dig en anständig hatt m. m. Om Du vill kan Du ännu fara ut till Niemenkylä före
10 September. Men bättre är kanske att Du genast packar in det viktigaste och låter pigorna komma hit med sakerna den 23:e eller 24:de Aug(usti). Lemna åt dem nödig mat och pengar. Winberg har med sig 60 mark.

Eder öme Fader J. V. S:n

733 C. H. MOLANDER – J. V. SNELLMAN 4.IX 1867
HUB, JVS handskriftssamling

20

Bäste Bror.

Rörande verkningarne af sistlidne natts (natten emot den 4. dennes) frost får jag meddela, att uti staden och dess omgifning potatis skaften äro mer eller mindre bortfrusna, allt efter fältets läge. Om vårsädet tagit skada saknas ännu säkra underrättelser. Att detta vore fallet på några ställen har uppgifvits, men måhända har farhågan öfverdrifvit olyckan. Från de nordliga orterna måste man dock befara bedröfliga
underrättelser.

30

Din verkliga vän
H. Molander

Tavastehus den 4. Sept. 1867.

734 C. H. MOLANDER – J. V. SNELLMAN 5.IX 1867
HUB, JVS handskriftssamling

40

Min officiella skrifvelse för i dag angående frostens de tvänne sistlidne
nätter verkningar får jag komplettera med följande efterhand ingångna
underrättelser:

Kangasala den 4. Sept(ember). Frost inträffat under sistlidne natt inom Satakunda härad, hvilken till en del svedt potatis skaften, men sannolikt icke åstadkommit någon skada på vårsädet, om icke på frostömmare skogstrakter.

50

Kalvola, 5. Sept(ember). Till svar å förfrågan i hvilken grad sista natters froster skadat kornet, hafran, ärterna, poteterna och andra rotfrukter får jag afgifva, att här å nejden, förenämnde vexter ej torde blifvit synnerligen skadade, med undantag af potatiskålen och ärterna å frostömmare ställen; dock är sannolikt att äfven kornet och hafran å de mera ömtåliga trakterna af häradet, nemligen delar af Akkas och synnerligast Kylmäkoski, en del af Urdiala med Pungalaitio samt Tammela socken med kapeller äfvensom Sommarnäs kapell svårare drabbats deraf.

Hauho 5. Sept(ember). Kornet nästan totalt skadad; hafran något

mindre, men troligen ej grobar; ärterna på flesta ställen totalt skadade, potatisskaften likaså.

Wonå, Hattelmala, 5. Sept⟨ember⟩ kornet förmodas blifvit så angripet att åtminstone intet utsäde deraf kan erhållas, utom det att skörden i betydlig grad minskats; hafran tyckes lidit mindre af frosten, likväl är troligt att icke heller deraf utsäde å alla ställen kan erhållas; ärterna hafva helt och hållet blifvit angripna, och då de ännu på de flesta ställen voro omogna, förmodas skörden blifva ganska knapp, hvarutom intet utsäde att förväntas; potatisblasten har öfverallt blifvit totalt skadad, hvarföre den förmodade skörden äfven här af betydlig minskas. Andra rotfrukter tyckas icke lidit af frosten. 10

Från *Janakkala* meddelas den 5. Sept⟨ember⟩, att frosten skadat kornet, hafran och ärterna till den del dessa vexten ännu icke hunnit mogna, äfvensom att potatisblasten var frusen.

Till dessa sorgliga underrättelser får jag endast tillägga, att den verkliga skada frosten förorsakat först efter några dagar kan erfaras, men att då vårsädet och ärterna nära nog allmänt voro omogna och frosten synes, enligt hvad resande förmåla, hafva sträckt sig öfver största delen af länet, – så blir förlusten säkerligen stor och brist på vårutsäde är att förutse. – 20

H. Molander

Tavastehus den 5. September 1867.

735 C. H. MOLANDER – J. V. SNELLMAN 6.IX 1867 *HUB, JVS handskriftssamling*

De i dag ingångna underrättelser om följderna af frostnätterna emot den 4 och 5. Sept⟨ember⟩ äro af lugnande art. I *Hattula* hafva väl potatisskaften blifvit något svedda och ärterna äfven något lidit, men kornet och hafran synes ej hafva tagit synnerlig skada, om ej möjligtvis i skogstrakter; kornet och hafran anses därför gifva derstädes en afkastning duglig till utsäde. I *Messuby* och *Lempälä* skall frosten, såvidt af resande och från enskilda håll förspotts, ej gjort större skada. Den i går meddelade underrättelsen från *Hauho* var lemnad af en person bosatt i en frostömm by, hvarföre det är att hoppas att inom denna socken skadan ej är allmän, så mycket mera som derstädes kornet å flere fält redan för en vecka sedan var i det närmaste moget. Men som jag förut haft äran anmäla kan den verkliga förlusten först efter någon tid utredas. 40

Linet var på flere ställen redan upptaget före frosten. Hvad beträffar rågen så var den mogen och till största delen skuren innan frosten inträffade, men deremot förspörjes det att deraf erhålles litet från riorna. Brodden skall i allmänhet se bra ut.»

H. Molander

Tavastehus den 6. Sept. 1867

P. S. »Godsegare från Hattula och Hauho förmåla att de ej lidit af frosten. Resande som passerat Tuulois hafva sett potatisskaften svarta, men kornfält oskadade.» 50